

Farmasia (FARM)-näköymä käyttöön 1.2.2021

Heikki Virkkunen

Viila-paja 8.2.2021 / Kela Toimittajayhteistyökokous 10.2.2021

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL)

Lääkehoidon arviointien kirjaaminen

- Lääkehoidon rakenteiset arvioinnit (Lääkityksen tarkistukset) on suunniteltu osaksi valtakunnallista lääkityslistaa (Lääkehoidon tiedonhallinnan konseptin mukaan 2026).
- Osasto farmasistien tekemät lääkehoidon (eritasoiset) arvioinnit on kuitenkin lisääntyneet merkittävästi viime vuosina.
 - Näille ei ole ollut luontevaa paikkaa (näkömää), johon arvioinnit olisi voitu kirjata
 - Jossain on otettu käyttöön Kliinisen farmakologian (KLIFA) näkömä, jota ei ole alunperin tarkoitettu tähän käyttöön
- 2020 lopulla asiaa selviteltiin ja päädyttiin parhaana ratkaisuna perustamaan oma näkömä lääkehoidon arvioinneille (koska uuden kertomusnäkömän käyttöönotto on teknisesti helppo).

Farmasia (FARM) näkymä

- AR/YDIN – Näkymät –luokitukseen on 1.2.2021 alkaen otettu käyttöön uusi **Farmasia (FARM)** näkymä. Näkymä on tavallinen kertomusnäkymä, paitsi että sen näkyminen Omakannassa tullaan estämään **x.x.2021 alkaen***.

* Siihen saakka, FARM-näkymä tulee viivästä Omakantaan. _

- Näkymä on tarkoitettu **lääkehoidon eri tasoisten arviointien kirjaamiseen.**
- **Näkymää** ei ole rajattu vain farmasistien käyttöön, vaan se **on tarkoitettu moniammatilliseen käyttöön** (vaikka näkymän tarve onkin noussut esiin osastofarmasian merkityksen lisääntyessä lääkehoidon toteutuksessa).
 - Yksiköissä, joissa näihin kirjauksiin on käytetty Kliinisen farmakologian (KLIFA) näkymää, tulee siirtyä käyttämään FARM-näkymää.
 - KLIFA näkymä on tarkoitettu kliinisen farmakologian ja lääkehoidon erikoisalan sekä farmakogenetiikan merkintöjen ja konsultaatiopyyntöjen ja -vastausten kirjaamiseen.

Farmasia (FARM) näkymä

- **Muut ammattiryhmät** kuin lääkäri kirjaavat lääkehoidon arvioinnit **VAIN FARM-näkymälle**.
 - FARM-näkymää ei näytetä Omakannassa*, jolloin muiden ammattiryhmien kuin lääkärin tekemät lääkehoidon arvioinnit eivät näy Potilaalle. Tämä siksi, että potilas ei ymmärtäisi niitä väärin jo hyväksytyiksi lääkehoidon päätöksiksi.
- **Lääkäri** kirjaa tekemänsä lääkehoidon arvioinnit ja muiden tekemiin arviointeihin perustuvat lääkehoidon yhteenvedot **oman erikoisalansa näkymälle** (+ lisänäkymänä FARM), jolloin ne näkyvät Omakannassa.
- Lääkehoidon eritasoisten arviointien kirjaamista ja FARM-näkymän käyttöä ohjeistetaan keväällä 2021 ilmestyvässä Potilastiedon kirjaamisen oppaan päivityksessä.

*Huom. Tulee voimaan vasta x.x.2021 alkaen. Siihen saakka muiden kuin lääkäreiden tulee viivästä FARM-näkymälle tehdyt kirjaukset.

Esimerkki Lääkehoidon arvioinnin pyynnöstä

(Lääkäriin pyytämä)

(valtakunnallisia otsikoita hyödyntäen)

Näkymänä: YLE + FARM

(Huom. Näkyy Omakannassa vain YLE-näkymällä – FARM-näkymää ei näytetä Omakannassa*)

*Huom. Tulee voimaan vasta x.x.2021 alkaen. Siihen saakka muiden kuin lääkäreiden tulee viivästä FARM-näkymälle tehdyt kirjaukset.

Konsultaatio / Lähetä

(Kansallinen otsikko)

Lähetä Lääkehoidon arviointiin

(Lisäotsikko)

15.1.2021, Mämmilän terveyskeskus, Helmi Hipu, LL

Esitiedot (anamneesi)

(Kansallinen otsikko)

Potilaalla verenpainetauti ja lonkan nivelrikko. Viime aikoina ollut huimausta ja verenpaineet seurannassa matalat. Lääkehoidon arviointia ei ole tehty koskaan.

Suunnitelma

(Kansallinen otsikko)

Lähetetään Ulko-Hämeen keskussairaalaan osastofarmaseutille lääkehoidon arviointiin.

Konsultaatio / Lähetä

(Kansallinen otsikko)

Lääkehoidon arviointi

(Lisäotsikko)

19.1.2021, Ulko-Hämeen keskussairaala, Heikki Hippu, farmaseutti

Esitiedot (anamneesi)

(Kansallinen otsikko)

Potilaalla verenpainetauti ja lonkan nivelrikko.

Viime aikoina ollut huimausta ja verenpaineet seurannassa matalat.

Tutkimukset

(Kansallinen otsikko)

15.1.2021: S-Krea 150 umol/l, S-K 3,8 mmol/l

Lääkehoito

(Kansallinen otsikko)

Määrätty säännöllinen lääkitys

Metoprolol depot	95mg	1 tabl x1 /vrk	
Hydrex semi	25 mg	1 tabl x2 /vrk	Huom! Käyttää vain aamuisin

Määrätty tarvittaessa käytettävä lääkitys

Burana	600 mg	1 tabl x3 /vrk	Huom. Ei käytä. Käyttää sen sijaan Panadol.
--------	--------	----------------	---

Käytössä olevat itsehoitolääkkeet

C-vitamiini	500 mg	1x1	
Panadol	500 mg	1 tabl x1-2 /vrk tarvittaessa	Huom. Buranan sijasta.

Lisäksi käyttää jotain muuta lääkettä, jonka nimeä ei muista.

Lausunto

(Kansallinen otsikko)

Arvio lääkityksestä ja ehdotukset lääkityksen muutoksiksi

(Lisäotsikko)

Huimaus ja matalat verenpaineet sopivat liialliseen verenpainelääkitykseen ja matala S-K sopii liian suureen diureetti annokseen, vaikka potilas käyttää vain puolitettyä annosta.

Burana ei soveltuva korkean S-Krea vuoksi. Potilas käyttääkin Buranan sijasta Panadolia.

Arviosta voi puuttua lääkkeitä, koska potilas muistelee käyttävänsä myös jotain muuta lääkettä, jonka nimeä ei muista.

Ehdotukset lääkityksen muutoksiksi

(Lisäotsikko)

Verenpainelääkitystä kannattaisi pienentää (matalat verenpaineet ja huimaus) ja diureetin voinee lopettaa (matala S-K) tai vaihtaa kaliumia säästävään. Ibuprofeeni kannattaisi vaihtaa parasetamoliin.

Suunnitelma

(Kansallinen otsikko)

Varataan aika lääkärin vastaanotolle verenpainelääkityksen arvioimiseksi.

Esimerkki Lääkehoidon arvioinnin kirjauksesta Farmasia näkyville

(Osastofarmaseutin kirjaama)
(valtakunnallisia otsikoita
hyödyntäen)

Huom.
Vain FARM-näkyville!
Ei lisänäkyä!
Ei näy Omakannassa*

*Huom. Tulee voimaan vasta x.x.2021 alkaen. Siihen saakka muiden kuin lääkäreiden tulee viivästä FARM-näkyville tehdyt kirjaukset.

Esimerkki Lääkehoidon arvioinnin yhteenvedosta (Lääkärin kirjaama)

Näkymänä: YLE + FARM

(Huom. Näkyy Omakannassa vain YLE-näkymällä – FARM-näkymää ei näytetä Omakannassa*)

Lääkehoito

(Kansallinen otsikko)

(vai Väliarvio vai Lausunto vai mikä?)

Yhteenveto Lääkehoidon arvioinnista

(Lisäotsikko)

25.1.2021, Mämmilän terveyskeskus, Helmi Hipu, LL

Esitiedot (anamneesi)

(Kansallinen otsikko)

Potilaalla verenpainetauti ja lonkan nivelrikko. Viime aikoina ollut huimausta ja verenpaineet seurannassa matalat. Lääkehoidon arviointia ei ole tehty aiemmin.

Lausunto

(Kansallinen otsikko)

Tehdyt lääkitysmuutokset

(Lisäotsikko)

UHKS farmaseutin tekemän lääkehoidon arvioinnin perusteella Hydrex lopetettu matalien verenpaineiden ja matalien S-K arvojen vuoksi ja Burana vaihdettu Panadoliin heikentyneen munuaistoiminnan vuoksi. Reseptit uusittu ja potilasta informoitu muutoksista. Alla muutosten mukaisesti päivitetty lääkityslista.

Lääkehoito

(Kansallinen otsikko)

Määrätty säännöllinen lääkitys

Metoprolol depot 95mg 1 tabl x1 /vrk

Määrätty tarvittaessa käytettävä lääkitys

Panadol 500 mg 1 tabl x1-2 /vrk tarvittaessa

Käytössä olevat itsehoitolääkkeet

C-vitamiini 500 mg 1x1

*Huom. Tulee voimaan vasta x.x.2021 alkaen. Siihen saakka muiden kuin lääkäreiden tulee viivästä FARM-näkymälle tehdyt kirjaukset.

Suunnitelma

(Kansallinen otsikko)

Verenpaine seuranta kotona päivittäin. 3 kk kuluttua laboratoriotutkimukset (S-Krea ja S-K), jonka jälkeen puhelinaika verenpaine lääkityksen arvioimiseksi.

Kiitos !

Heikki Virkkunen

Ylilääkäri

Terveysten ja hyvinvoinnin laitos (THL)
Sote-tiedot ja -tiedonhallinta -yksikkö